

Dorota Kornas - Biela, *Świadek Prawdy Włodzimierz Fijałkowski*, Lublin: Wydawnictwo Gaudium 2013, ss. 458.

Publikacja prof. Doroty Kornas-Bieli ukazuje postać prof. dr hab. n. med. Włodzimierza Fijałkowskiego, jednego z największych obrońców życia XX wieku. Celem publikacji wydanej w dziesiątą rocznicę śmierci Profesora i z okazji Ogólnopolskiego Sympozjum Naukowego „Ekologia rodziny w ujęciu prof. Włodzimierza Fijałkowskiego” jest przedstawienie niezwykłego człowieka, obrońcy życia, założyciela pierwszych szkół rodzenia w Polsce, ginekologa i położnika.

Ta jakże ważna praca ukazuje się w czasie, gdy życie ludzkie toczy się w cieniu śmiertelnych zagrożeń, a w mediach toczy się debata wokół zapłodnienia *in vitro* czy aborcji eugenicznej.

Autorka, ukazując życie i działalność prof. Fijałkowskiego, wychodzi z propozycją życia w Prawdzie, świadczenia o Prawdzie, życia nastawionego na wzrastanie, na drugiego człowieka, na Boga.

Kornas-Biela, sięgając do własnego archiwum, korzystając z życzliwości osób, które знаły Profesora, konsultując pewne fakty z Rodziną, swoje opracowanie przedstawia w siedmiu częściach. Najpierw podaje krótką biografię, następnie charakterystykę „psychoduchową”, przedstawia dokonania zawodowe Profesora, nie zapomina o aktywności fizycznej i zdrowiu, opisuje życie rodzinne, by na koniec zająć się percepcją i recepcją osoby i dzieła Profesora. W pracy zamieszcza także bibliografię przedmiotową publikacji prof. W. Fijałkowskiego, bibliografię prac jego dotyczących oraz wykorzystanych w książce, prace dyplomowe jemu poświęcone zrealizowane w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, a także swój własny dorobek na jego temat.

Z tekstu *Świadka Prawdy* wyłania się postać Włodzimierza Fijałkowskiego, szlachcica, studenta medycyny, starszego sierżanta podchorążego, lekarza, więźnia w Ostrowcu Świętokrzyskim, więźnia w Radomiu, wreszcie więźnia Auschwitz-Birkenau o numerze 131468, więźnia w Dautmergen, więźnia w Balingen-Frommern. Doświadczając „zdeptanego” życia w obozie, sponiewieranej i zdeptanej ludzkiej godności, po powrocie do kraju poświęca się służbie najwyższej wartości. Przekonuje świat i ludzi, że życie jest bezcennym darem godnym poszanowania. Rozpoczyna walkę o życie dziecka poczętego, wyrażając swoje *veto* wobec ustawy z 27 kwietnia 1956 r. O dopuszczalności przerywania ciąży legalizującej tzw. sztuczne poronienie

ze wskazań społecznych. Intensywnie pracował nad wdrożeniem psychoprofilaktyki porodowej, prowadząc rozliczne kursy dla lekarzy, rehabilitantów, psychologów. Podjął współpracę z Wytwórnią Filmów Oświatowych w Łodzi w zakresie scenariuszy i konsultacji naukowej, angażował się w działalność społeczną na rzecz miasta. Był oddany pracy na rzecz Kościoła. Uczestniczył w pracach wielu towarzystw naukowych krajowych i międzynarodowych.

Z publikacji D. Kornas-Bieli wyłania się także postać W. Fijałkowskiego jako autora książek, artykułów, popularyzatora wiedzy z zakresu psychologii prenatalnej, ekologii prokreacji, twórczego przeżywania płci, wykładowcy, prelegenta, dyskutanta w duszpasterstwach akademickich, w szpitalach, na pielgrzymkach, w szkołach, w seminariach duchownych, w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, edukatora nauczycieli przygotowujących się do prowadzenia zajęć z zakresu wychowania do życia w rodzinie. Za swoje życie „pod prąd” prof. Fijałkowski został nagrodzony wieloma odznaczeniami: m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Pamiątkową Armii Krajowej, „Pro Ecclesia et Pontifice” („Dla Kościoła i Papieża”), Krzyżem Komandorskim Orderu Świętego Grzegorza Wielkiego z Gwiazdą, Ecclesiae populoque servitium praestanti (Zasłużonemu w posłudze dla Kościoła i Narodu), Nagrodą im. Sługi Bożego Jerzego Ciesielskiego – ojca rodziny. Otrzymał także wiele innych wyróżnień i nagród.

O bliskiej relacji W. Fijałkowskiego z autorką świadczą przywoływane fakty z życia codziennego. D. Kornas-Biela dostrzega sposób przeżywania codzienności przez Profesora, jego aktywne przeżywanie każdego dnia z troską o kondycję zarówno fizyczną, jak i duchową. Dla sprawności fizycznej uprawiał turystykę górską i rowerową oraz kajakarstwo. Dla sprawności duchowej codziennie uczestniczył we mszy św., karmił się słowem i Ciałem Pańskim. Starał się żyć na co dzień Ewangelią, naśladując Jezusa Chrystusa, a za szczególnych patronów obrał sobie św. Stanisława Kostkę i Tomasza Morusa. Stając się członkiem Ruchu Focolari, swoim Mistrzem uczynił Jezusa Chrystusa Opuszczonego. Autorka przedstawiła człowieka odważnego, prostego, skromnego, zdyscyplinowanego, radosnego, oddanego rodzinie, Kościołowi, Ojczyźnie, drugiemu człowiekowi. Pokazała człowieka, który stale wzrastał i dojrzał do nowych decyzji, radykalnych kroków czy nowych wyborów. Przedstawiła człowieka o żywej, głębokiej i promieniującej na innych wierze.

Omawiana książka ukazuje obraz Człowieka – Chrześcijanina – Polaka, budowniczego cywilizacji Miłości, obrońcy życia nienarodzonych, ofiarnego lekarza. Napisana jest językiem bardzo przystępnym, zrozumiałym i komunikatywnym. Publikacja podkreśla szczególne znaczenie Prawdy. Prawdy, do której człowiek ma prawo. Prawdy, którą trzeba żyć. Prawdy, o której należy świadczyć. Stanowi ona bardzo dobry przykład na to, jak dzisiejszemu światu potrzeba wzorców, przywołania konkretnych osób, które upowszechniały naukę w dziedzinie tak bardzo szczególnie dzisiaj relatywizowanej, jaką są zasady moralne przekazywania życia ludzkiego, wprowadzania humanizmu w wiele dziedzin życia ludzkiego. W sposób bardzo subtelny ukazała człowieka, w którym spotkała się wiedza i wiara, okrucieństwo wojny i miłość drugiego człowieka, znajomość ciała i ducha.

Świadek Prawdy Profesor Włodzimierz Fijałkowski to książka, którą warto rekomendować lekarzom, pedagogom, psychologom, obrońcom życia i tym wszystkim, którzy w swojej pracy i we własnym życiu, idąc „pod prąd”, pozostają sobą.

Magdalena Parzyszek
Katedra Pedagogiki Rodziny KUL

Urszula Bartnikowska, Katarzyna Ćwirynkało, *Rodziny adopcyjne i zastępcze dziecka z niepełnosprawnością*, Kraków: Wydawnictwo Impuls 2013, ss. 239.

Rodzina dziecka z niepełnosprawnością oraz specyfika jej funkcjonowania to temat dość popularny, często analizowany i opisywany przez pedagogów, psychologów, a także przedstawicieli innych dziedzin nauki. Najczęściej jednak opracowania podejmujące wspomnianą problematykę opisują rodzinę biologiczną dziecka, przygotowania do przyjścia na świat nowego jej członka oraz trudne chwile przeżywane po otrzymaniu diagnozy o niepełnosprawności noworodka. Rzadko jednak spotyka się opracowania dotyczące specyfiki funkcjonowania rodzin, które z własnej woli zdecydowały o adopcji bądź rodzicielstwie zastępczym dla dzieci z niepełnosprawnością. U. Bartnikowska i K. Ćwirynkało podjęły to wyzwanie, w efekcie czego powstała publikacja złożona z pięciu rozdziałów. Pierwszy z nich porusza problematykę zmian, jakie zaszły w organizacji życia rodzinnego na przestrzeni XX wieku i jakie dokonują się w czasach nam współczesnych. Autorki zauważają, że zmiany te dotyczą zarówno modelu życia rodziny, jak również jej struktury demograficznej oraz ról poszczególnych członków. W dalszej części rozdziału omawiają znaczenie rodziny w socjalizacji dziecka. Przytaczają podstawowe funkcje rodziny w dwóch podejściach: tradycyjnym i nowym, ostatecznie jednak dochodzą do wniosku, że: „Choć transformacja społeczno-kulturowa, urbanizacja i industrializacja wpływają na przeobrażenia, które zachodzą dziś w rodzinie [...] nie zmieniają one znaczenia rodziny dla życia człowieka, budowania jego społecznego doświadczenia, które uznać można za fundamentalne” (s. 18).

Analizując rolę rodziny w procesie socjalizacji dziecka, autorki zwracają również uwagę na rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością oraz na to, w jaki sposób sytuacja tych rodzin wpływa na rehabilitację. Zdaniem U. Bartnikowskiej i K. Ćwirynkało obecność dziecka obciążonego niepełnosprawnością obniża zasoby psychiczne i materialne rodziny, a także może prowadzić do jej społecznego wykluczenia.

Rozdział pierwszy omawianej publikacji zakończony jest refleksją dotyczącą przemocy i zaniedbania w rodzinie, skali rozpowszechnienia tych zjawisk oraz konsekw-